

سر محرر: شهبندر زاده فلبلی

احمد مہمی

محل اداره سی:

جفال اوغلندہ « حکمت » اداره خانہ سیدر .

حقہ مقرون، اغراضدن سالم افکار ومقالاتہ صحیفہ لرمز آجیقدر.

«HIKMET»

Journal ture, quotidienet politique

DIRECTEUR-PROPRIETAIRE:

A. HILMY CHEHBENDER

ادارہ مدیری: فلبلی

محمد زہنی

اشترا بدلی:

برسنہ لکی ۹۵، آلی آیلنی ۵۴ غروشدہر .

پوستہ اتحادینہ داخل ممالک اجنبیہ ایچون قرق فراتقدر.

ABONNEMENT

un an : 95 piastres و six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

نسخہ سی: ۱۰ پارہ در

حقہ خادم یومی غزتہ در

نسخہ سی: ۱۰ پارہ در

انظار ملت

سیونیسٹ سیاست منجوسہ سی

۶ -

تورکلک وضعیت

موازنہ عناصر

عثمانی ایمبراطورلغٹک حال واستقبالی شو مسئلہ درہ مندیجدر . تورکر ، انقلابدن اول ، بر اعتبارلہ ملت حاکمہ ایدیلر . بر اعتبارلہ دیوروز ، چونکہ تورکر ، عثمانی ایمبراطورلغٹک تشکیل ایتدکاری کوندن اعتباراً بوتون عناصر مسلمہ بی عین حقوقہ مالک طومشدر وحتی اونلری کندی عنعنہ لری دائرہ سندہ وکندی رئیس لریلہ اداره ایتمشدری .

انقلابی متعاقب مشروطیت اداره برہنسیلری عموماً قبول ایدلش اولملہ آرتق ملت حاکمہ وملت محکومہ قیدلری قالدیریلدی . عناصر مختلفہ دن متشکل برعثمانی ملتی میدانہ کلدی . عناصر ، مساواتہ نائل اولدی . شو قدرکہ ہرشدین اقدم عثمانی برلکنک خللدار اولمامسی جہتلری دہ ہرکسجہ قبول وتسلم ایدلدی .

لکن قولیاتہ فعلیات آردسندہ طاغیر قدر فرق واردر . نظریہ اولوق اعتباریلہ ہیج کسہ نک دوچار اعتراضی اولمایان خصوصات ، تطبیقہ قاقیشیلنجہ سیک دورلو عوارض وحوالہ چارپار . شو حالہ صمیمی وناموسلی برہ مشروطیتدہ ہرایشی مشکوک وعدلرہ ، مبہم جملہ لہ باغلامامق وتورکلک آلاجنی وضعیتلہ موازنہ عناصر مسئلہ سی ہریشہ تقدیماً حل ایتک ایجاب ایدردی . مع التأسف بومہم نقطہ نظر ، بلکہ دہ عرض ایتدیکی مشکلات سبیلہ ، مظلم برشکلہ براقبلدی . کچن مقالہ لرمزدہ تفصیل ایلدی کمز افکار متضادہ ، اتحاد وترقی ارکاتی تورکدن ماعدہ عناصر متفکرلرندن اوزاقلاشدیردی . آرادہ حاصل اولان برودت ، ہرکون براز دہا زیادہ لشہرک آرتق صوک زمانلردہ چیرکین بر رقابت شکنی آلمش وچونکہ ہراییکی طرفک مطالبات متضادہ سی چوغلمش ایدی .

نہایت کنج تورکر ، عناصر عثمانیہ بی تورکلشدریمک وتړک عنصرینی عناصر سائرہ ضررینہ منفعتدار ایتک لہ اتمام اولوندیلر !

برنجی اتہامک نہ درجہ لردہ صحیح اولدینی تماماً مشکوکدر . زیرا بودعوایہ دلیل اولارق نہ کتیریلور؟ اگر معتنا ایشلردہ اکثریتلہ تورک عنصری منسوبلرینک بولونماسی ایسہ بو طرفکیرلک ، تورکلک نامہ دکل ، جمعیت وفرقہ نامہ یاپیلدی . بودہ تورکلرندن اکثری ارباب اقتدارک تماماً ایشلردن اوزاقلاشدیرلہ سبیلہ نابیرد .

محقق اولان شوراسی کہ سیونیسٹر ، مطالب عناصردن صوک درجہ سیکیرلہ ن ارکان جمعیتی بر نوع تورک ناسیونالیزمانسہ امالہ ایتمشلرسدہ بوندہ کی مقصدلری تورکلرک خیری دکل ، کندی انتزیقہ لرینی ترویج ایچون تورکلری استخدام ایتکی تصمیم ایتلرندن ایلری گلش ایدی . کچن مقالہ لرمزدہ بوراسنی ایجاب ایتدیکی قدر ایضاح ایتدک .

تورک عنصرینک سائر عناصر ضررینہ منفعتدار ایتک دعواستہ کئنجہ : ایشتہ لہ وعلیہ دہ ، ہرکیم طرفندن اولورسہ اولسون ، درمیان ایدلیدی تقدیردہ ہرارتلی قہقہ لہ لہ تاقی ایدیلہ جک دعوالرک برنجیسی بودر .

ذرہ قدر انصاف ووجدانی اولانلر اعتراف ایتہ لی درکہ اسکی ادارہ مستبدہ دن اک فضلہ ضرر چکن تورکر اولدینی کبی انقلابدن صوکرادخی اک بویوک ضررلرہ اوغرایان ینہ تورکر اولدی . بر حالہ کہ :

عثمانی ایمبراطورلغندہ کی تورکلری بر عصر ظرفندہ تماماً احما ایتک ایچون سیونیسٹ سیاستی ایجابیلہ تورکلری سومک ، آلقیشلامق کافی ایدی !

مقدما یندن مکتوبلر آلمشدرق . او وقت بونلرک نشری ممکن دکلدی . بونلرک بریسندہ دینیلوردی کہ : ادویہ وطیب نقصانندن ، وسائط فقدانندن حاصل اولان امراض ، ۲۰۰۰۰ قدر تورکک دشمن یوزی کورمیرک خاک ہلا کہ سہیلہ سینی موجب اولدی .

دورت سندہر ، فنا برسیاستک ابداع ایتدیکی اختلالات ومحاربات یوزندن محو وتلف اولان تورکر لاقول الی بیک کیشیہ بالغ اولور . برعصر ایچون : بوالی بیک قولک دورت سنہ کی آزر مدندہ صرف داخلی اغتشاشاندہ محوئدن دہا مدہش نہ اولالاییلر ؟

تایخ افنامہ

ژورہ سک بیکی مقالہ سی

پارس ۹ اغستوس — خطیب شہیر ومعرف سوسالیست ژان ژورہس ، (اومایتہ) غزہ سندہ (اتحاد ایدیکن) سرلوحہ سی آلتندہ نشر ایتدیکی پک مشہور برمقالہ دہیورکہ :

مشروطیتک محافظہ سی طرفدارلری اولانلر ، بربرلرینہ بردست اتحاد اوزانہرق ، حکومت عثمانیہ نک تمامیتی اخلال ایکسزین آرنانودلرک طلب ایتدیکی امتیازاتی وبربرلر ایسہ ، پک مصیب برقرار اٹخا ایتش اولہ جفلردر . بو حرکتلری ، حکومت حاضرہ نک قابلیت حیاتیہ سنی اثبات ایتدکن ماعدہ ژون تورکرک کبر وغرورینی دہ محو ایدہ جکدر . حالبوکہ مشروطیتک بوزولسی ، نورکیہ نک انقضا مئی موجب اولہجنی وارستہ اشتباہدر . بحران حاضرک حسن صورتلہ حل اولئسی خالصانہ عقی ایدرم .

دیگر طرفدن ضابطان غروپی بیلہ آرنانودلرک مطالباتندن اندیشہ ناک اولشدر . ارمینلرہ کئنجہ ، مملکتک محتاج اولدینی اتحاد پولتیقہ سنہ مظاہر ایتدکاری تقدیردہ بیوک برخط ایتش اولہ جفلردر . ہر شہیہ رغماً شو درت سنہ طرفندہ حکومت جدیدہ ترقیہ خطوہ دن اولشدر .

مشروطیت طرفدارانک صمیمی اتحادی مملکتی خلاص ایدہ بیلہ جکدر .

حریتور ومنتین برخط حرکت اٹخا دیلہ آرنانودلق اغتشاشاتی تسکین ایتک لازمدر .

بومقالہ نک تورک محی اولان بیطرف فرانسیہ عافلتک حساباتی تمیل ایدہ جکی طنزندہ بز .

مبعوث فرہرونک فکری

پارس ۹ اغستوس — ایتالیان مبعوثان وحریرنندن (فرہرو) ، فرانسیزجہ فیغارو غزہ سبیلہ نشر ایتدیکی برمقالہ دہ نورکیہ وژاپونیا آردہ سندہ بر مقایسہ ایدہرک تورکرک فرط حساسیت سائقہ سبیلہ (بورادہ بعض کلہ لری تلغراف قطع ایتشدر .)

سوزینہ دوام ایدہرک ، مبادی مشروطیتدہ بولنان ہرودلتک مشکلاتہ تصادف ایتدیکی طبیی کوریور .

چیتہ سفیری

چیتہ ۹ اغستوس — عثمانی سفیری الفرد رستم پک مویتواج حدود وقایہ حقندہ معلومات اعطا ایلک اوزرہ خارجیہ نظارت جلیلہ سی طرفندن استانیولہ دعوت اولمشدر .

ژاپونیا ولی عہدی

لوندہ ۸ اغستوس (کجیکشدر) توکیودن اشعار اولدیفتنہ نظراً ژاپونیا ایمبراطور جدیدی ولی عہد پرنسی برای تحصیل فرانسیہ وانکلتروہ کوندہ جکدر . پرنس ہنوز اون بریاشندہدر .

شون مجھ

دونکی مجلس وکلا

مجلس وکلا بوکون انعقاد ایتک لازم کلیرکن مکتب حریبہ دہ دیلوما توزیہ دہ بوکون اجرا ایدیلہ جک اولماسی سبیلہ دون وکلائی فحام باب عالی دہ اجتماع ایلہ مشلردر .

مذاکراتک ختامندہ داخلہ ناظری ضیا پاشا ، شورای دولت رئیس کامل پاشا حصر تلریلہ بر ساعت مقداری ملاقات ایتشدر .

مجلس وکلا مقرراتی

۱ — ہیئات تحقیقہ رئیس ابراہیم پاشان وروم ایل ولایاتندن کن تلقر اقامہ لراوقومشدر .

۲ — ادرنہ ولایتی داخلندہ حرکات

ارضیہ دن خسار زدہ اولان محللرہ وخسارات وتلفات واقعہ دائر داخلہ نظارتندن کن تذکرلر اوقومش و مصابینک اسکان واعاشہ سی ومجروحینک تدایوسی ایچون شمعیلک مصارف غیر ملحوظہ ترتیبشدن (۳۰۰۰۰۰) بیک غروشک عاجلاً اعطاسنہ ، ۳ — ینسدہ زرائیق قبائلی مشایخندن بعضیلرینہ تخصص مبالغہ سنہ حالیہ مالیہ بودجہ سنہ ادخالہ تسویہ سنہ ،

۴ — ائمہ بحریہ نک رتبہ شریدلری حقندہ کی مادہ نظامہ نک بحریہ ضابطانک الیسہ رسمیلری حقندہ کی نظامنامہ یہ تذیل ایدلسنہ قرار ویرلشدر .

مجلس وکلا

زلزلہ

شہر مزندہ دون قبل الظہر وکیجہ ساعت بردہ ینہ رجفات حس ایدلشدر .

زلزلہ قضا لرندن

دوننکی وقوع بولان حرکت ارضدہ ادرنہ قبوسی جوارندہ برشخص دولاشقدہ ایکن محل مذکورہ کی خانہ لردن باشنہ بر طاش دوشہرک متأثراً ترک حیات ایتشدر .

ادرنہ قبوسی جوارندہ کاغد حلواسی صاتان برینک باشنہ طاش دوشہرک وفاتنہ سببیت ویرمشدر .

دون وقوعبولان حرکت ارضدن ایوب سلطانہ بردکان بیقیمش ودروندہ بولنان بر شخص انقاض التندہ قالہرق وفات ایتشدر .

دونکی کون وقوعبولان حرکت ارضدن ژاندارمہ دائرہ سنک بعض محللری چاتلامشدر .

اولکی کیجہ وقوعبولان حرکت ارضدن مالیہ نظارتی مقامی ایلہ اجتماع صالونی وقلم مخصوص مدیرتی اوطلہ لری ایلہ سائر اقالامک برقسمنک دیوارلری چاتلامشدر .

دونکی حرکت ارضدن معارف نظارتی دخی

احوال عمومی

اوروپا افکار عمومی

بوکونی وضعیت

اوروپا ایلی، اخیراً جریان حادثات حقه در درجه قدر بحیث خبرل آلفه وقت بولیدل ونه دوشوندرکری بزه بیلدیرمکه باشلادیلر . اولاشایان منونیت برجهت تحققی ایدیور، اوروپا حکومت معظمه سی، داخلی اشتغالآتمزدن استفاده ایتک ایستنه کوجوک حکومتلر شوتایلرند یوزویرمدیلر . بوحرکت، بی سومکدن زیاده، برحرب عمومی انتاج ایدیه یله جک اختلاطانه میدان ویرمه مک املندن ایلری کایور . لیکن هر نه مقصدله اولورسه اولسون نتیجه بزم ایچون فائده لی در .

اتحاد وترقی نام مستعار یله وکنج تورکر عنوان یله دورت سندر، عثمانی ایمرطورلفی اداره ایدن هیئتک بو دفعه کی سقوطی مناسب یله دخی صوک درجه معقول وطیبی محاکمه ل یورومکده درلر .

مشروطیت نامی طاشییدان، حقوق بشر قاعده لینه استناد دعواسنده بولونان برحکومتک الک مستبد بر حکومت یه یاقیشین شکله اختیار یایدیره رق اکثریت ملی یه برعماً وجرأ، قهرأ موقع اقتدارده قالمسی اوروپالی دماغلر صغما یه -

جفندن سابق قایینه ک شکل سقوطی دخی بر نتیجه طبعیه کی تلقی ایدیورلر . لیکن اوروپا ایلی الک زیاده دوچار حیرت ایدن جهت هر بی طرف متفکری شایردان جهتک عینی در ملت، حریت، عدالت و مشروطیت نام یایدینی براختلال نتیجه سنده موقع اقتداره کلن بر هیئت حکومتک، زمان اداره سنده بوکملرک معناسنی اونوتمش اولیشنه و شیمدی ایسه مشروطیتلرده کوربان شکله بر فرقه مخالفه

حائده قالا جی برده بودفده اکثریت ملی یه قهر و تدبیر املنی بسلیمه ک تکرار موقع اقتدار یاقالاق ایستیه یه شایورلر . بوکاکیم شایمورک ! اتحاد وترقی ارکانک بو زمینده بر موفقیت کوستردیلمه سی احتمالاتندن بحث ایدن اوراق و ذوات، از جمله ده باعمر دیله موسیو ژورده س، شاید بویله بر احتمال

فعله چقارسه ملک شمزک مدتش ضررلر کورمکچی و اوروپا جه حاصل اوله جی «ملکیتی تقسیم» جریانلرک منع ایدیه میه جکچی با زیورلر و حقیقه مشروطیتلرور اولان عوامله امر واقعی قبول ایله سکون و مشروطیت دائره سنده چالیشمی توصیه ایدیورلر . بوتوصیه تماماً دوغری وجهلر ایچون بر وظیفه حیت ایسه ده عموم طرفندن قبول ایدیلوب ایدیه جکی مشکوکر .

اوروپا اوراقک بر قسمی ده بویاده شپهلر در میان ایلورلر . ارکان جمعیته انتخاباته اشتراک ایتیمکه قرار ویریشی، سلائییکه عزیمتلیری یکی بر «عکس انقلاب» احضار یه اوغراشدقلری فکری و بریور . بویله بر حرکت، میدان فعله چقارایلیرسه مداخله نک قطعی الوقوع اولدیق ده سویله مکدن جکیم یورلر .

بوتون بومطالعائدن حاصل اولان نتیجه شوک : وطنلری بر قاج کشی نک ادامه اقبالی ایچون معرکه خونین ایدیه یله جک افراد ملت؛

داخلیه وعدلیه ناظرلری زیارت ایدیه رک اصلاحاتک جنوبی ارناوودلغده تشمیلنی التماس ایتشلدرد .

حسین کاظم بک

سلانیک والیسی حسین کاظم بک دون شهر مزه کیشلدرد .

خنجاق قونقره سی

خنجاق جمعیته انعقاد ایتیمکه اولان سنه ک قونقره سی اداره عرفیه جه اتخاذ ایدیلن قراره توفیقاً اجتماعدن فراغت ایتشدی . بو دفعه قرار مذکور تعدیل ایدلمکله قونقره یه کافی السابق انعقاد باشلامشدر .

انالله ...

اکامل مشایخ زمانه دن سید احمد الرکالی حضرتلرینک نجل عایلری سید حسین الحسنی اقدی، دوچار اولدینی مرض مهلکدن رها یاب اولامایه رق برای تدای عزیمت ایتدیکی یروسه شهرنده هنوز هنکام جوانی سنده رب قدیرک امرار جمیسه لیک خوان اجابت اولمشدر . مولامن مظهر رحمت، جد اقدسلری محلا ی شفاعت بیورسون آمین .

مرشد مشارالیه بیکرله اولاد معنویسی غریق حزن و تأثیر ایدن بوضیاع الیدن ناشی سید حضرتلرینه تقدیم تعزیت ایلهرز .

«هیئت حکمت»

مأمورلر تسهیلات

سلطان احمد حریتندن متضرر اولان مأمورلر مقدماً اعطا ایدلمش اولوب معاشرندن قطع ایدلمکده اولان تقصیطلرک رمضان ویرام اولوق مناسب یه شیمدیک کسلیله میسی وایولدن اعتباراً قطع ایدلمسی ایچون لازمکملرله اوامر لازمه اعطا ایدلمشدر .

ده یووهال

خارج شهرده و برطرفی ساحلده اولوق اوزره تأسیسی علی ساجد بک طرفندن استعفا ایدیلان کراسته ده پولری وهال انشاسی حقه کی عرض حال مجلس امانتدن هیئت فیه یه حواله ایدلمش ایدی . هیئت فیه جه اساسی بالقبول شرائط متفرع شک تعینی ضمننده تکرار مجلس امانته کوندلمشدر .

معاونت

حرکات ارضیه دن مصاب اولانلر توزیع ایدلمک اوزره اون بیک چوال اون، اون بیک قیه الک و سایر هیئت صحیه ایله برلکده چورلی یه کوندلمشدر .

طرز ون والیسی

طرز ون والیسی بکراسامی بک درسعاده دعوت ایدلمشدر .

عثمانی داینلر وکیلی

جاهد بک

دیون عمومی عثمانی داینلر وکالتنه انتخاب اولونان حسین جاهد بک شواختاینده تحویلات حامللری عددی و بنا برین رایلرک مقصداری حقه فساد قاریشیدیرلینی ادعا اولونمغله حکومتجه تحقیقات اجرا سنده مباشرت اولوندینی استخبار ایداشدر . صوکر بو محله بزه رجعت ایدیه جکیز .

اوج عصر در ، تمادی ایدن محاربه لک ، اختلاللرک ، سفالتلرک الک بویوک ثقاتی هب تورک عنصرینک دوش معصومه تحمیل ایدلای .

« برتورک کبی قوتلی » ضرب مثلیک باعث ایجاد اولان تورکر ، نهایت اکثریتله راشیدک ، جیلز ، ارنا امراض عیدیه مالک بر عنصر حاله کیدی . بر صورتله که اولنر ، آرتق کندیلرینی ینه داخل وخارجک معروض عداوتی بیراقایه جق بر سیاست سلیمه سابه سنده چالشمغه ، قازانمغه و تناسله وقت بولارک کوندن کونه بوشالان صف ملیرینی طولدیرمغه شدله وسرعتله محتاج اولدیلر .

ایشته تورکری سهون ، تورکره آجیدان بر سیاست ، بویله بر سیاست اولمالی ایدی . یوقسه انسان ، برکیمسه نک مدیحه سی اوقویارق اونی بوغازلرسه ، عجاووک بر ایلک ایتش صاییلر می که تورکرک منفعتی سائر عناصر منفعتنه ترجیح ایدلیدی ادعای حقلی اولسون ؟

تورکر ، اوج عصر در ، مستبد حکومتلرینک فنا سیاستلرینه زبان اولدیلر ، بو قدر قان دوکملری ، بو قدر اذا و محنت جکملری هب بوشنه کیتدی ، بوزوالی عنصرک هر فداکارانی هب ضرر و ضیاعله نتیجه لندی .

اوج عصر در ، رأس کاره کلن اکثری صدراعظملر و قایینه لری اعضاسی دیمک اولان آرقداشلری ، دائماً معناسر وجوق دفعه غدار و متدنی اولان اصول حکومتلرینی ادامه ایچون تورک عنصرینی برسیف مسلول کبی قولاندیلر . بوفنا اداره یریر اختلالر و اغتشاشلر میدانه کتیردکجه صوبا خدمتی تورکره کوردیردیلر . هر عنصر ، آزجوق ترقیات اقتصادی و فکریه پیدا ایدرکن تورکر ، داخلی محاربه یرلرنده سورونمکله ، فنا برادارمک آلت اجرا آتی اولمقله وقت کچیردیلر . نه غریب بر جاوه در که الک صوکی ، بواسی و مکروه سیاسی سیونیستلر قبول و تطبیقه باشلادیلر !

بوکون دخی بوتون عناصر عثمانیه نک الک زیاده همته محتاج اولانی تورکر در . شو جالده تورکره خدمت ایدلمش اولوق فکری ، معناسر وظالمانه بر فکر دکلای در ؟ خیالاته قایلمق ، خیالات اوغورنده بومطیع و شجیع عنصری شهره سعادتدن آیرمتی ، اونی هر کون و بلا سبب یکی بر مذبحه سوروکله مک ، صو راز ، تورکری سومک می در ؟

ایشته حقیقت حال بودر . افسوس که بو حقیقت حالا اعتراف ایدلیور ، و هر ایکی طرف ، یعنی کرک کنج تورکرک نامنه حرکت ایدیلر و کرک تورکشیدیرمک سیاسی وار صانوب شکایت ایلدیلر ، بو جلی حقیقی کور میور . « مهارتس بر سیاست ، دوشونمچس بر حرکت » جمله لرنده مجموع و مندیج اولان حادثات طالع ناسازم ایجابی اولمالی که : برتورک - عرب ، برتورک - ارناوود ، برتورک - روم ، برتورک - بولغار مسئله سی شکله صوقولور !

لیکن آرتق تورکر ، ایسترا کنج تورکر اولسون ، ایستراسکی تورکر اولسون ، هم وحدت عثمانیه و هم کندی عنصرلری نامنه براز ده اعدال ایله دوشونمچلی درلر . یارینکی مقاله مزده ینه بو بحث مهمله اشتغال ایدیه جکیز .

دوچار خسار اولمش و خسار حقه نه بر قومیسین تشکیل ایدیه لک لازمکن راپوری تنظیم ایله اشتغاله باشلامشدر .

ویانه و فلبده شدتلی حرکت ارض وقوع بولمش و فلبده نفوسجه تلفاتکلیه وقوع ولدینی ایشیدلمشدر .

داخلیه ارکان مأمورینی دون داخلیه نظارتی رؤای اقلام وارکان مأمورینی فرق سیاسیهدن هیچ بریسه محافظه مناسبت ایتیمکه بی طرفانه خدمت ایدیه جکیرینه دائر تخلیف اولونمشدر .

اسکی مبعوثلر مبعوثین سابقه دن بعضیلری بوکون مالیه نظارتنه مراجعتله دواثر انتخابیه لرینه عودت ایتک اوزره حرجا هلری اخذ ایتشلدرد .

زیارت و ملاقات

دون بحریه ناظری محمود مختار پاشا حضرتلری برنجی قول اردوی هایون قوماندانی عمر یاور پاشا حضرتلرینی قوماندانلق دائره سنده زیارت ایدیه لک اوزون مدت اجرای ملاقات ایتشلدرد .

بلغارستان سفیری خارجییه ناظری ، یونانستان سفیری امور تجاریه مدیرینی زیارت ایتشلدرد .

جنوبی ارناوودلق سابق مبعوثلری دون